

DEBRECEN, 1924.

DEBRECENI UJSÁG

Előfizetés:

Helyben:	Vidéken:
Egy hónap 11.000 K	Egy hónap 14.000 K
Három hónap 32.000 K	Három hónap 43.800 K
Egyes szám kőznap 500, vasár- és ünnepnap 1000	

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató:
THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Kossuth utca 3. szám alatt I. emelet.
A Debreceni Első Takarékpénztár épületében.
Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Magyar tengernek

Hívtuk az Adriát s a gyönyörűséges kikötővárost Fiumét szintén magyarok vallottuk. Történelmi és vérellszenvelt jogunk volt hozzá, sajnos és fájdalmas azonban, hogy a háború elcsúszta Fiumét is letépte a régi inteter, Magyarország megcsúszott tés terül. Olaszok és horvátok, azaz jugoszlávok pályáztak végleges bírtokbavevésre övegik, valóságos ellenségeskedés tört ki közöttük, a híres olasz költő és vitéz katona D. Annunzio önkéntesen toborzott sereggel bírtokba is vette Fiumét, a horvátokat kiűzte a hatalomból, már-már azt lehetett gondolni hogy a háború is kitor Olaszország és Jugoszlávia közt míg végre megegyeztek a koncon megkötötték a paktumot s Fiumét végleg Olaszországba kebeleztek be.

Jugoszláviáé lettek a Fiume körüli kis községek, melyeknek lakossága horvát, maga a város azonban, melynek lakossága túlnyomólag olasz immár betelekkönyvezett, ártírt részét képezi Olaszországnak, Fiume szabad kikötő lesz, nemcsak Jugoszlávia számára, hanem Magyarországnak is külön kikötőhelyet biztosítanak a nagy kikötőben áru ki és behozására. Az áruk minden várnélkül lesznek tárolhatók és vasútra rakhatók.

Igy szól az antant-vezetés. A nagy veszteség mellett, mely bennünket ért meg kell állapítani, hogy sokkal kedvezőbb Magyarországra, mint a milyen helyzetben tartotta az osztrák diplomácia zsarnoksága és irigysége évtizedeken át. Szerbiát a fiumei kikötő illetőleg. Elzárta e kis hegyes-völgyes ország elől a kikötőt a tengerre juthatást s így tudatos ostobasággal fejlesztette és fokozta a szerbekben a gyűlöletet irántuk, ami végre a világháborút megelőző borzalmas szerajevói merényletben és folytonos ellenségeskedésekben robbant ki. — Szerbia Magyarországot is okolta, hibáztatta, pedig noha Fiume a miénk volt s a fiumei kormányzó magyar ember volt, de történni mindig az történt, amit az osztrák diplomácia akart. Ennek a szomorú következménye lett, hogy elvesztett az Adria, elvesztett Fiume a magyar szentkorona ékköveiből.

Elmondhatjuk Petőfivel: „Oh nagy volt hajdan a magyar, Nagy volt hatalma, bírtoka, Magyar tenger vízében honyt el Észak Kelet, Dél hulló csillaga.” — A Fekete, az Északi s az Adriai tenger mosta Nagy Lajos királyunk birodalmának partjait és ma? szegényebbek és kifosztottabbak vagyunk az utszeli koldusnál s a fiumei tengeröbölhöz is csak ellenségeink nagylelkű kegyelméből járhatunk le ezentul. Ezzel megvert bennünket az Isten, mert szinte a visszaszerzéshez reménye nélkül kell konstatálnunk Fiume elvesztését, minthogy nem a kisantant, hanem sokkal nagyobb hatalmasság: a velünk egyebként rokonszenvező olasz nemzet kebelezte be. De mégis! legyenek mai szomorúságos pillantaink válságdíj-fizetések a megifjodó és boldoguló Magyarországiért és Fiumeről se mondjunk le soha! soha!

Mert az Isten, aki megvert bennünket, meg föl is emelhet s nekünk adhatja a végső győzelem pálmáját!

Az új igazságügyminiszter kinevezése.

Feltétlenül megbízható helyről vett ártésul sünk szerint Bud János közlélelmzési miniszternek pénzügyminiszterre való kinevezése befejezett ténynek tekinthető. A kinevezés, mint jól informált körökből munkatársunkkal közlik, a hivatalos lap vasárnapi számában fog megjelenni.

Tárgyalások folynak a pénzügyi államtitkári állás betöltéséről is. A miniszterelnök erre az állásra Temes-

vary Imrét az egységespárt egyik legkibontottabb pénzügyi szakértőjét akarja megnyerni. Temesváry Imre szemlélyében a gazda érdekeltségöknek képviselőlet akartak biztosítani a pénzügyi politika irányításban. Temesváry azonban nem fokadta el a kinevezést. Ezután Mutschenbacher Emil az OMGE igazgatója került szóba a pénzügyi államtitkári állásra. Végleges megoldás azonban még nem történt.

Vass József népjóléti miniszter az új lakásrendeletéről.

A nemzetgyűlés mai ülése.

A nemzetgyűlés mai ülését féltizenkettőkor nyitotta meg Scitovszky Béla elnök. Az elnöki bejelentések és előterjesztések után Mikovényi Jenő az állandó igazoló bizottság elnöke betérteszti a bizottság jelentését Kühne, Puky és Nagy Vince ügyében.

Rakovszky István napirend előtt szóla fel. A lakber emelést akarja szövé tenni. Tudomása szerint a kormány visszamenőleg akarja a lakberékeket fel emelni. A nemzetgyűlésnek van drágasági bizottsága, ahol a drágasággal összefüggő kérdéseket szokták megtárgyalni. A népjóléti miniszternek még meg kell intézkedését meg tette volna, kövelessége lett volna a drágasági bizottsággal közölni ezen lépését. A kormány azonban úgy látszik nem tartotta ezt szükségesnek. Meglepetés szerint drágítia nemcsak a postát és vasutat, hanem a lakásokat is. Szállítsa le a kormány a kinstári haszonrészesedést és ekkor nem lesz szükség újabb lakber emelésre. A kormány azonban úgy látszik az ártésul sünk delutáni ülésén akarja átvenni. Úgy tudja, hogy a népjóléti miniszter a hatszobás lakásokat fel akarja szabadítani. Az orvosokra és általában a szellemi foglalkozásukra kivételt kíván. Felhozza, hogy ismer naptulajdonost, aki a múlt évben 80 millióért vett egy házat és most 180 millióért kér egy holt helyiséget. Arra kéri a népjóléti minisztert, hogy a drágasági bizottság delutáni ülésén jelenjen meg és ott adjon lejárólajósítást a drágasági bizottság tagjainak.

Vass József: A drágasági bizottság annak idején foglalkozott ezen lakásrendelettel, amely ma érvényben van. Már akkor foglalkoztunk ezzel a gondolatattal, hogy amennyiben időközben a korona értékében változás állt elő, ez a változás akár a lapok, akár a háztulajdonosok javára escomptáltassék.

A mostani lakberéke a korona időközben történt lemorzsolódása következtében ma sokkal kevesebb értéket jelent a háztulajdonosnak, mint amennyit annak drágasági bizottság kontempált annak idején. A drágasági bizottság hozzáajdelent ehhez a gondolathoz. Eppen ezért gondoltam, hogy a drágasági bizottság összehívására nincs szükség, hiszen nem lakberemelésről van szó, hanem csak arról, hogy a lakásrendelet szerint a november 1-ig terjedő időközben történt korona értékcsökkenést figyelembe vegyük. Tudja, hogy azért nagy nyugalatlanság a közvéleményben, mert olyan kérdésekkel is izgatják, amelyekkel most egyelőre nem foglalkoznak. Rakovszky István képviselő felomlított, hogy kategóriákra nézve megolntott, hogy kategóriákra nézve nincsen történt a felszabadítás. Erről nincsen történt a rendeletben meghatározott idő előtt nem kívánia a szabadforgalmat, legfeljebb arról lehetne beszélni, hogy a rendeletben meghatározott időpontokat kitolják. Nem hiszem, hogy volna a Háznak egyetlen tagja, aki arra az álláspontra helyezkedne, hogy a háztulajdonosok ne csak rendes polgári hasznot ne kaphanak vagyunk után, hanem még rá is fizessenek. Hozzájárul ahhoz, hogy a parlamenti drágasági bizottsága foglalkozzék ezzel a kérdéssel, bár a megjelölt alapgondola-

ton túl alig tud valami vita anyagot a bizottság rendelkezésére bocsítani.

Nagyon szeretné a maga részéről elhátrítani azt az ódiumot, hogy minden három hónapban vihart keljen kiálta-nya e miatt a kérdés miatt, ugy a parlamentben mint a közéletben. Eppen ezért azzal az indítvánnyal járul a kormány elé, hogy a pénzügyi programot felőlele törvényjavaslataba vegyenek be egy-két paragrafust, amely a lakberék successive emelését tartalmazza, mindaddig, amíg vissza áll a szabad forgalm. Kemély, hogy a kormány ezt az indítványt elfogadja. Ilyen alapon kíván módot nyújtani a nemzetgyűlésnek arra, hogy ezt a kérdést minden részleteben a maga bölcsessége szerint itélje meg és emelje törvényerőre.

Ezután áttérnek a valorizációs törvény javaslata folytatódó tárgyalására.

Czettler Jenő az első felszólaló. Már nehány év óta követeli a gazdasági tanács felállítását. Ezt a gondolatot már Meskó Zoltán is kifejtette. Mindig sokat beszélünk arról, hogy össze kell fogni a magyar erőnek, azonban ezt az összefogást nem lehet keresztül vinni, mert a gazdasági erők a Házon kívül voltak. A mai generáció nem tudta megérteni az idők járását. Vakmerő volt, amikor megmondották, kellett volna a határokat kellett volna védenie és sbéttagolt volt, amikor egységesnek kellett volna lenni. A nagy feladatok megoldására hiányzanak az államférfiak.

Panaszok hangzanak el, hogy az érdekelteket ne meghalgtatják meg, csupán egy pár bankigazgató és érdekeltségi titkár hallgatnak meg, ellenben nem kérdezik meg azokat, akiket azért fizet az állam, hogy kritikailag vizsgálják felül a jelen-múlt és a külföld gazdasági viszonyait. Elég rámutatni olyan tekintélyekre, mint amilyenek a valorizációs kérdésében Balázs Sándor, Haller, Farkas stb. Hibáztatja, hogy a valorizációs intézkedésekkel csak most jön a kormány. A keresztény nemzeti gazdasági párt nevében kijelenti, hogy annak ellenére is elfogadja a valorizációs javaslatot.

Szeretné tudni, hogyan folyt le a legutóbbi pánik. Ugy képzeli a dolgot, hogy a közönség előtt még mindig a 003 korona jegyzés volt, az arak azonban magasabban állottak, mint ami ennek megfelel. A közvéleményben megingott a bizalom a korona iránt. A spekuláció elkezdte a dollár vásárolni. Ilyen korona kezdte a dollár esérékkel készítették elő a pánikot. Amikor pedig az államnak előforgott a svájci gabonavásárlásból előforgott devizája, ki is tört a pánik. Az érdekeltektől pénzügyi tanácskozásuk után beugratták a feleket, hogy minél nagyobb mértékben nyuítsák be változatlanul lehetett leszámítolni.

Foglalkozik a takarékkorona kérdéssel. Helyesnek tartja, hogy a kormány állandó értékemért kíván teremteni, de hibáztatja a takarékkorona kiszámítási alapját. Labilisan tartja a korona bécsi értékelését és az arbitraz papíron alapuló számítását. Ezért azt kívánja figyelmébe ajánlani a kormánynak, hogy térjen át aranykoronában való

számításra. Ez nagyon egyszerű és biztos bázis a takarékkorona céljára. A mai számítási móddal könnyen megtéríthetik, hogy eltolódás lesz a takarékkorona és a drágaság között és a közönség újból könnyen bizalmatlan lesz a takarékkoronával szemben, ami újabb pánikot eredményezhet.

A valorizációra vonatkozólag kijelenti, hogy pártja helyesli azt és nem kívánja a visszamenőleges valorizációt, mert nem akarja a mostani gazdasági anarchiát még lönyultabbá tenni, de azt kívánja, hogy hozzák kapcsolatban a valorizációval a hitelekkel azaz, hogy a kényszerkölcsönök az ilyen hitelek élvezőit erősebben vegyék igénybe. Követeli, hogy a gazdasági életbe vigyenek realitást, majd áttér a kényszerkölcsön kérdésére.

Rámutat arra, hogy ha hirtelenül hájtják végre a kényszerkölcsönt, milyen bajok szarmazhatnak abból. Nem tudja mennyi az az összeg, a melyre a közönségnek szüksége van, de a közönségtől nem szabad többet elvenni, mint amennyire szükség van a cél elérésére. Takarekosságról nem kíván beszélni, majd takarékoskodik a pénzügyi ellenőr. Rámutat arra, hogy Amerikában a konjunkturalis vagyon 80 százalékban adóztatják meg, mert vérből és könyvből nem lehet vagyon gyűjteni.

Végül rámutat arra, hogy amikor a cukor kilója után 3000 korona adót vesznek, a tözsen forgalomba került papok után csak egy-egyzedék adót kell fizetni. Ha ezt telemelnék, tekintélyes összeg állna rendelkezésre, amellyel a többi adót le lehetne szállítani.

Aki beszéde végig hallgatta, ismeri pártjának állásfoglalását. Ok nem a kormánynak, hanem a nemzetnek akarják megadni azokat az eszközöket, a melyekre szükség van, azért, hogy a rettenetes bajokból kikerüljünk. A nemzet mai helyzetében szükség van aldoztatásra. A javaslatot elfogadja.

Beszéde végével Czettler a kormánypárt részéről is számosan üdvözlik. Az elnök ezután 5 perc szünetet rendel el.

Szünet után ugyancsak Czettler szóla fel személyes kérdésben. Felhozza, hogy beszéde közben azt mondta a kényszerkölcsön, hogy azt hiszi, nem érdekelte beszéde. Minthogy azonban meggyőződött arról, hogy a kiszáradt nemzet érdeklődéssel figyelték, hanem helyeselték is beszédeinek egyes részeit, kéri, hogy a ráuk vonatkozó kiellenlést tekintésé kitégytalanak.

Majd Farkas István szóla a javaslatához. Csodálkozik azon, hogy Czettler hosszasan bírálta a kormány pénzügyi politikáját és végül mégis elfogadja a javaslatot. A kormány nem kérhet bizalmat a nemzetgyűléstől, mert elhibázott pénzügyi és gazdasági politikát folytat. Kíváncsi a takarékkoronát az értékpapírok ártólyamára alapítják. Ezzel tulajdonképpen a spekulációt teszik meg a számítás alapjának. Hibáztatja az adózási rendszert, mert a közzettett adókból származik a kormánynak a legtöbb jövedelme. Ezek az adók pedig leginkább a kisembereket sújtják.

Az elnök ezután napirendi javaslatot tesz. A legközelebbi ülés március 11-én, délelőtti 11 órakor lesz, melynek napirendjén a valorizációs törvényjavaslata tárgyalása szerepel.

A mai ülés 2 órakor ért véget.

Támadnak az arabok.

Páris, márc. 7. Tangeri sürgöny szerint, amely csütörtök este érkezett a hírküldők behatoltak Tisza-Azanál és 6000 foglyot ejtettek. A támadókat hír szerint Ali Ben Omal sejk vezette, aki egy évvel ezelőtt meg Amerikában tartózkodott. A spanyol hadvezetés valamennyi csapatát, amely Algicet-rasban és a többi kikötőben rendelkezésre állott, Nofjába küldötte.

adó a vásárban.

blokkot kell adni.
Közelebbi kirakol u. árusítási számla iparok és kereskedő helyre vigyek ma forgalmi adó könyvkijárat s Áppevevőknek blokküzlethelyükön ártés ellen vétők epe helyszínen megadódegen árusítok.
galmi adót kezelő hivatal.

eságok.

iszletek sorrendje
omokban: Nagyter 10 órakor dr. Réve Ferenc, Kistempion kor Szele György, de háború Sándor, delutáni Sandor, Kossuth-utca lótt 10 órakor Pap orakor Uray Sándor ban delélt 10 ór. kareket énekel atán 3 órakor Pele lvi templomban de ia Mihály, delutáni e. Nvlasztelepen de szűry József, Homc delélt 10 órakor d rhabban delélt 10 ór. Gyula. — Nagyhe rendje a Kossut : Hétfőn delutáni renc, kedden delutá ván, szardon delutá sz Imre, csütörtök urvasora osztass andor, préfikál Ba on delutáni 5 órak kareket énekel rkar, szombaton de kas Gyöz. mplemban (Miklós f. hó 13-án, virágy órakor Farkas Győ sorozásos. D. u. élv. Szerdán d. u. előkészítés. Na órakor német iste asztás.

éség vallásos este után 5 órakor 1 en György Lora vi miniszter lesz ezett estélyre net.

hétfőn delélt gyűlést tart a C van-u. 23.) Targ elentés az 1922. társosi jelentés. szamvizsgálók v lasztmányban me megüresedő te se. 5. Indítvány minden alapító ellettel meghiv.

ésfonatok, ásóok, k csok, zománcos e ilvok legolcsóbb Csapó u. 68.

ogorvos rendelészent-Anna-utca

átvagták a g nely környékén kezteben nagyv oltek. Ehhez a k örülményhez m tudnillik az. ho tettesek átv tiz alá. A csend tta a vizsáralat

SZEI
TCA 9. S

szobafestő, má butorfényező yos áron. 00

s állapotban lév atós compound
JÉP
l és egy garcia tós fekvő nyer
ladó
bon 68. szám am alatt.

Miniszeri köszönet a muzeum pártfogóinak

A városi muzeum múlt évi ásatásaira, amelyek tetemes költséggel járnak, csak egyes hazafiak meleg érdeklődéséből és áldozatkészségéből fakadt határozatos anyagi támogatása mellett vállalkozhatott. Az így módon végzett régészeti ásatások eredményéről a muzeum a városi tanács utján tudósította a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumot, melynek főhatósága alá tartozik Debrecen város muzeuma is.

Most a közoktatásügyi miniszter helyett dr. Czákó Elemér h. államtitkár a városi tanácshoz megküldötte azon levelek másolatát, amelyekben elismerését és köszönetét nyilvánítja.

Ferencesik Ottó tabornok, dandárparancsnok urnak, aki a Dobozy-temetőbeli feltárásokhoz hat napra díjtalan munkaező kirendelésével támogatta a muzeum törekvéseit; azután Csanák Jenő és Horváth András ohati nagybőrjő urnaknak, akik közül előbbi kienc napi, — utóbbi három napi ásatásnak igazgatóján összes költségeit viselte az ohati őshalmok kutatásánál. Továbbá a Debreceni Forgalmi Bank igazgatójának, amely 25.000 koronát adományozott arra a célra, hogy Zoltai Lajos három napig részt vehessen a Nemzeti Muzeum Karcag-ködszállási ásatásában.

A Szent László kör Aquinói Tamás ünnepélye.

Ebben a hónapban lesz 600 éve annak, hogy Aquinói szent Tamás a középkor egyik legnagyobb tudósa meghalt.

Mint Pasteur az orvostudományt, úgy helyezte ui alapokra a filozófiát Aquinói Tamás. Kortársai doctor Angelikusnak nevezték életszentsége és nagy tudása miatt; az egyetemi ifjuság pedig védőszentként tiszteli az egész világon.

A debreceni Kath. egyetemi hallgatók is hódolnak a nagy tudós géniuszának, midőn március 9-én, vasárnap délután 5 órakor a kath. főgimnáziumban ünnepélyt rendeznek emlékére. Az ünnepélyen a szent életének és tanításának legkiválóbb debreceni ismerői fogják előadást tartani. A részletes programot még közölni fogjuk.

A magyar református egyház pusztulása a XVIII. század folyamán.

Igen érdekes és értékes egyháztörténelmi előadást tartott tegnap este a nagykallói református egyház tudós lelki pásztora, Görömbei Péter, a debreceni református kollégium dísztermében.

A Templomgyűléslet hívtédelmi szakosztályának ülése keretében nagyon is beváló előadásban Görömbei Péter adatközzel igazolta be, hogy a magyar református egyházat nem török hódoltság tette meg, hanem a felszabadítás után III. Károly és Mária Theresia vallási politikája. Ez a vallási politika a kálvinisták letéréséért feladta a nemzeti ideát is. A földesurakkala kálvinista magyarokat kiűzte a falvakból, helyükbe tótokat, svábokat, oroszokat és főként oláhokat telepített be.

E szomorú munkában egyes főurak, mint a Károlyiak a Nvirségben, Klobusitzkyek versenyeztek is. Pedig a török által elpusztított községekben telelthettek volna magyarokat is.

Az idegen telepítés következménye lett, hogy a németek, oláhok mindvégig megőrizték különállóságukat és nyelvüket. Bihar déli részén eső Zaránd vármegyében 44 községet sorol fel, melyek egykor virágzó kálvinista magyar községek voltak, most ismeretlen a magyar szó, oláhok lakják.

Az erőszakos kálvinizációra például hozza fel az egykori kálvinistákat, akik 1771-ben az egri érsek által kiűzettek és két évig a falu alatt nádkunyhókba laktak, míg nem 1774-ben a Vay család az Árkus folyó mellett adott nekik helyet. Végül egy részük Debrecenbe, másrésztük Arad megyébe, Kis Perek községbe települt. Ma Egriek katolikus. A kálvinista Szeged 1683-1712-ig katolikus lett, mert aki nem tért át, nem maradtott.

Azzal fejezi be felolvasását, hogy ez a vallási türelmetlenség az oka, hogy a nemzetiség annyira a magyarra nőttek, ellenének érte azok, akik azt tették.

A Debreceni Első Takarékpénztár elfogad Takarékkorona betéteket legelőnyösebb kamatozás mellett.

Visszamenőleg emelik a la

Budapest, márc. 7. A nemzetgyűlés drágasági bizottsága ma délután Heinrich Ferenc elnökletével ülést tartott, melyen a lakásbérpótlékot tárgyalták.

Vass József népiéleti miniszter ismertette a pótrrendeletet. Abból indult ki, hogy a korona leromlása következtében a háztulajdonosok igen nagy hátrányt szenvedtek és mivel a legutóbbi rendelet kimondja, hogy a korona leromlása következtében előállott különbzetet a háztulajdonosok javára később meg kell állapítani, a közüzemi díjakról eltekintve ezt az emelést a februári bér 50 százalékaiban kívánja megállapítani.

A miniszter felszólalása után hosszabb vita indult meg, amelyben a bizottság legtöbb tagja résztvett, így Rassay Károly, Farkas István, Eckhardt Tibor, Rakovszky István, Platty Gy.

Szabó Imre é az ellen foglalt, melynek visszahívását indítvá, de utalják a hardt Tibor azt, hogy a májusi n zottság ezeket a vita után mellőz Rakovszky I tett, hogy az kincstári haszom fizetni. Vass m fogadta az indít tan pénzügyi von azért a miniszter így a maga részéi Végül a bizotts tesztését egész ter

A legtöbb az egy a rende Farkas Ist iz egész kéri elé. Eck gy az emezák. A bi at hosszabb

indítványt emelésre e keljen szentesven n ez tisztése lévén. artozik és lhatia el r előter fogadta.

Olasz—magyar közeledés.

Budapest, márc. 7. Abból az alkalomból, hogy Klebelsberg gróf kultusz miniszter a középiskolákról szóló törvényjavaslatával a real gimnáziumokban és a real iskolákban bevezeti az olasz nyelvet és irodalmat Giovanni Genila olasz kultuszminiszter magyar kartársának meleg köszönetet és őszinte örömet fejezte ki. Venci gróf az olasz követtség vezetője az erre vonatkozó levelet személyesen adta át a magyar kultuszminiszternek és egyben közölte, hogy az olasz kormány a magyar középiskolai tanárok kiképzésére továbbá két főiskolai ösztöndíjat bocsátott rendelkezésére.

Harminc a valorizált kamatláb.

Budapest, márc. 7. A bankok a valorizált hitelek után 30 százalék kamattal állapodtak meg.

Részleges szünetelés a villamos áram szolgáltatásban.

Értesítjük villamos áram fogyasztó közönségünket, hogy f. hó 8-án, d. e. 11—12-ig a Piac-utcai vonalunkon, déli 12-től d. u. 3 óráig a Külső városi vonalunkon a hálózatunkon végzendő munkálatok miatt nem lesz áramszolgáltatás. **Vil. vállalat.**

A polgárság nagygyűlése.

Az érdekképviseletek tiltakozása a kényszerkölcsön összege ellen.

A Kereskedő Társulat vasárnap március hó 9-én délelőtt 11 órakor a Kereskedő Társulat dísztermében értekezletet tart, melyre meghívja a többi érdekképviseletet, a gazdákat, iparosokat, gyáripárosokat stb. Az értekezlet összehívását az összes érdekképviselet sürgették, mert a kényszerkölcsön kivetése körül rendkívüli eltérések történtek Debrecenben.

A kivetés alapja, az 1923. évi jövedelemadó, sokaknak még most sincs jogerősen megállapítva, mert vagy a közigazgatási bíróságnál hever a panaszuk, vagy a helyesbítési eljárás nincs meg befejezve. Ha már most be-

fizetik a teljes összegét a kényszerkölcsönnek később kérdés, helyet adnak-e a reklamációnak?

Mindezeket a fontos kérdéseket fogja megvitatni az értekezlet, melynek előadói dr. David Géza, a Baross Szövetség titkára, dr. Ditzig Alajos a GYOSZ titkára s dr. Kuthi Sándor az érdekképviseleti állandó bizottság előadója lesznek.

Minden gazdát, kereskedőt, iparost szívesen lát a Kereskedő Társulat több milliárd koronáról van szó s minden polgárnak érdeke, hogy összefogva megvédje érdekét!

Tovább folyik a Hitler-per tárgyalása.

München, márc. 7. A Hitler-per tegnap délelőtti tárgyalásán, amely nagy érdeklődés mellett kezdődött meg, a főállamügyész dr. Stenglein és dr. Erhardt is megjelent. Nem sokkal a tárgyalás megnyitása után dr. Kohl igazságügyi tanácsos nyilatkozatot tett, amelyben sajnálatának adott kifejezést a tegnapi eset felett és az államügyésztől bocsánatot kért. Az államügyészt megbántani nem akarta.

Dr. Schramm igazságügyi tanácsos ezután szóva tette az egész védői kar tegnap tett kijelentéseit. Az elnök azon a nézeten van, hogy ezek a tegnapi esetek elintéztet nyertek, hang-

súlyozza azonban, hogy újabb ilyen támadások a bíróságot semmi esetre sem kényszeríthetik arra, hogy az eljárást az egyik vagy másik párttal szemben elnyújtsa.

A bíróság ezután folytatta az általános tanú kihallgatásokat.

Berlin, márc. 7. Braun porosz miniszterelnök Pacelli pápai nunciushoz levelet intézett, amelyben a porosz kormány sajnálkozásának ad kifejezést az aközé a támadásokért, amelyeket Ludendorff tábornok intézett a pápa ellen a müncheni bíróság előtt védekező beszédében.

Aquinói Szent Tamás emlékünnepe.

A keresztény bölcsélet nagy mesterének, Aquinói Szent Tamás halálának 650. szenttéavatásának 600. évfordulóját ünnepli az idén a kath. egyház. Megünnepli az egyszerű demokosrendi szerzetes emlékét, aki mint nap ragyogott sok száz éven át a tudományos világ égen, aki megbecsülhetlen művében, a Summa Theologiae-ban, eles logikájával oly mély gondolatokat halmazott össze, hogy az azóta lefolyt hét század haladásával egyáltalán nem tette avultta. Örökéletű gyöngyököt szerzett az egyházi irodalom terén is páratlan szépségű hymnusával: Pange lingua, Laudate Sion. Ave verum stb., az urnapi szolozsmával és misézöveggel. Neve a tudományos társaság alakult: az Aquinói Szent Tamás Társaság Budapesten. A kath. egyetemi és főiskolai hallgatók világszerte; a Pax Romana öt választotta védőszentjének és XI. Pius pápa a kath. filozófusokat szt. Tamás szellemének foglaltára hívta fel.

Szent Tamás jubileumát a debreceni kath. társadalom is méltóképen fogja megünnepelni. A kath. egyesületek kormányzó tanácsa márc. 7-én tartott gyűlésén foglalkozott az ünnepély programjával és elhatározta, hogy a következő vasárnapot, márc. 9-ét Szent Tamás emlékének szenteli oly módon, hogy az egyesületek a d. e. fel 10 óra-

kor kezdődő szentmisén testületileg a szent áldozáshoz járulnak, d. u. 5 órakor pedig résztvesznek a Szent László-kör által rendezendő ünnepélyen a kath. főgimnáziumban. Határozatából kifolyólag ezután hívja fel: az urak, urnők, leányok Mária-kongregációjának, a Kath. Férfiliga, a Szent Erzsébet Egyesület, Szociális Missió, Leányklub, Kath. Otthon, Kath. Népszövetségi szervezet, Szent Ferenc III. rendjének, a Mária Társulat tagjait.

Rendelet az anyakönyvi hamisítások ellen.

Budapest, márc. 7. Sűrűn előfordul, hogy az anyakönyv első példányának szövegében az áthúzott zsinor vagy a lap gyakori forgatása következtében megtörök és elszakad, vagy a pecsét letörédezése következtében szabaddá válik. Ez a körülmény lehetővé teszi az anyakönyvnek oly módon való hamisítását, hogy annak egyes részeit eltávolítják és az eredeti bejegyzésektől eltérő tartalmu adatokat helyeznek el. A belügyminiszter most közzétett rendeletet intézett valamennyi törvényhatóságok első tisztviselőjéhez és felsorolja azokat az intézkedéseket, amelyekkel az effajta visszaéléseket elejét veszi.

Nagy cukorcsempészes

Az osztrák határon nagy cukorcsempészes folyik az országban. Megállapodást nyert, hogy Sopron környékéről magyaranyu cukorcsempészes folyik az országba. Az érdeklőségek kéréssel fordultak illetékes helyre, hogy szállítsák le a kincstári illetékeket a magyaranyu cukorcsempészes miatt. A csempészes oka az, hogy Ausztriában olcsóbb a cukor, mint nálunk.

Lenin után Trockij súlyos beteg.

Moszkva, márc. 7. Trockij állapota az orvosok véleménye szerint lényegesen rosszabbodott. A legkisebb komplikáció ha beáll, Trockij menthetetlen.

Huszonnégy liter tej utazása.

Nagy Sándor köcsélszegi fiatal gazda miután tehene már rég megellett, tejeleleséget vasárnap behozta a debreceni Rákóczi utcai piacra. Óvatos felesége hiába figyelmeztette a következtető kellemetlenségre, ő mint aféle ambiciózus fiatal gazda, a jó házi tejet a piacra vitte.

Amint megállott, a teire váró fogvasztók megrohanták, mindenki tartotta a csuprát, hogy neki adion előbb a tejből.

Még szét sem nézhett a gazda, mikor a rendőrök meglentek és nem azt kérdezték, hogy mennyit adja a tejet, hanem felszólították, hogy adja-e a tejet 1800 koronáért literenként. A gazda azt mondta, hogy így nem adhatja, mert a széna és takarmány drága.

A rendőrök nem sokat beszéltek, nem is tudtak szóhoz intni a nagy teire való sokaságban, hanem előállították Nagy Sándor debreceni polgárt és gazdát a 24 liter tejjel a rendőrségre, hol az ügyvelet jegyzőkönyvet vett fel. Ellene kihágási eljárást indítanak, mert mint a jegyzőkönyv felvételénél mondták neki:

—Hát nem tudta, hogy két héttel ezelőtt 1800 koronában állapították meg a tej literének árát?

Egyik asszony két szilkével követte Nagy Sándort és a 24 liter tejet. Még a rendőrségen is könyörgött, hogy beteg családtagjai részére adjanak neki három liter tejet. Természetesen a tej ellen hivatalos eljárás indítván, nem kapott. A tejet hazavitték.

Nem hisszük, hogy Nagy Sándor gazdának ebből komolyabb baja lenne, mert hiszen az árvizsgáló bizottság ármegállapító hatáskörét a legújabb miniszteri rendelet felfüggesztette. Mindenesetre elég kellemetlen a gazdára az is, hogy mikor ő a jó házi tejet a piacra hozza, hogy a tejszűkén segítsen, a rendőrségre viszik.

Tényleg volt két héttel ezelőtt ilyen 1800 koronás rendelet, de hol vagyunk azóta, hányszor emelkedt az a só árát, hogy emelkedett a széna, a korpa és a dara ára félhónaponként? Ma két hétre kalkuláljuk, egyenlő a gazdasági tönkremenészel.

Azt is engedje meg a derék fogvasztó közönség, amelynek mi minden nyomorúságát érezzük, hogy ma, mikor egy mázsa széna 100 ezer korona, egy mázsa dara 250 ezer korona és a korpa 160 ezer korona, akkor 1800 koronáért nem lehet egy liter tejet adni.

Annvi bizonyos, hogy Nagy Sándor gazda máskor kétszer is megmondja, hogy a piacra tejet vigyen. Ezért maradtak el a jó házi tejet a piacról, melyről egykor a debreceni piac híres volt. A tejet tehénnek jó elegendő kell és az sokba, nagyon sok abkerül.

A mezőgazdasági érdekképviseleteknek, amelynek tagja Nagy Sándor is, az illetéket arany paritásában fizeti is, kell egyszer már a kormánytól közbejárni és végre kieszközölni gazdasági életünk szabadságát és megkímélni a rendőrséget az ilyen, nem neki való ügykörtől.

Hirdetmény.

A Boszormenyi ut 71. szám alatt kb. 800 négyszögletű területű szálló Debrecen sz. kir. város árvaszkenél Csapó utca 19. sz. alatt 1924. március 10-én délelőtt fel 10 órakor megtartandó árversen bérbe fog adatni.

Az árversési feltételek megtekinthetőek ugyanitt a közgyűlésnél.

Városi árvaszék.

